

Hillerød Byfoged og Frederiksborg Birk
Fogedprotokol for forretninger uden gebyr 1842-1880
bind 1864-1875

Afskrift af fogedprotokol vedr. Hans Andersen 1870

Aars 1870 den 8. november indfandt

Fogden sig paa Hans Andersens Enkes Bopæl paa Store Rørbæk
med undertegnede Vidner i Anld af en

Skrivelse fra Pastor Hald i Snodstrup at foretage Under-
søgelse betr. mistænkelige Omstændigheder, der ere fore-
Fundne paa Hans Andersens Lig.

Skrivelsen blev forelagt Tilligemed 1 Bilag forlydende:

Liget af Hans Andersen blev da dennes Enke var syg og
sengeliggende, paavist af Sønnen Hans Steffen Hansen

der afgav, at Liget af hans afdøde Fader i Tirs-
dags den 4de henimod Aften var bleven kjørt til hans

Bolig af Afb. Morten Christensen af Udleie Mark. Det

blev kjørt hertil henlagt paa en Sengedyne i Vog-

nen med et lagen over. Kompt hjalp med at bringe
Liget ind i den Stue, hvor det nu er henlagt her paa

Stedet. Det var kun iført Beenklæder og Frakke

men ingen Skjorte, ingen vest og ingen Strømper

Det blev bemærket, at der var noget Blod paa fødder-
ne, men da Morten Christensen bemærkede

at den afdøde havde løbet barbenet omkring og at han

vel havde revet sig, gjorde Kompt sig ikke videre

betænkelighed heraf. Kompt har ikke hørt nogen

Udtadelse med hensyn til de forefundne mistæn-

kelige Saar paa Liget, førend da Ligsynsmænde-

ne, Lars Nielsen og Peter Olsen, igaar ved middags-

Tid havde været her for at syne Liget. Kompt

har ellers ikke hørt noget som helst til Oplysning

om, hvorledes de ommeldte Saar kunde være

fremkomne. Liget er bleven barberet af Sned-

ker Jørgen Andersen i Store Rørbæk, men Kompt, der

var tilstede, saae kun, at han barberede det og vaske-

de det i Ansigtet og på Fødderne. Det var Lørdag

Morgen, at Jørgen Andersen vaskede Liget som

forommeldt, og var dette endnu iført Beenklæ-

der og Frakke. Om Eftermiddagen har Væver Ole

Poulsens Kone og Aftmd Søren Hansens Kone iført

Liget Linned. O.R.

Distriktslæge Willemoes, der tilligemed Fogden havde

begivet sig hertil Stedet, synede derefter i Forbin-

delse med Fogden Liget. ... dette der fandtes

(Komparenten)

at være temmeligt magert, Saar paa Ryggen udbredte dødningspletter og paa høire Side af Underlivet en grøn Affarvning af huden. Ved Kjønsdelene fandtes et revet Saar, som begyndte en Tomme fremfor det mandlige Lem og trængte langs Forsiden af Pungen ned til sammes Bund paa høire Side. Saaret, der var forbunden med et Tversaar af Tommes Længde, trængte igjennem Huden og Celleævet og havde aldeles blottet den høire Testikkel, som i ubeskadiget Tilstand laa indhyllt i sine Hinder. I Saaret selv fandtes lidt størknet Blod i Høire Lyske fandtes 5 hudrifter

hvoraf nogle af 5 Tommers Længde, og i venstre Lyske et lignende Antal Hudrifter, endende sig paa venstre Side af Laaret i en Stribe paa 1 a 2 Liniers Bredde. Alle disse Hudrifter trængte kun igjennem Yderhuden. Distriktslægen kunde ikke afgive noget Skjøn over, hvorfra disse hudløsheder kunne hidrøre men som maatte bemærke, at det forekom ham at det ikke kunde antages, at disse hidrørte fra vold, og han kunde eiheller antage at disse vare Dødsarsagen. Forøvrigt fandtes intet Spor af vold paa Liget.

Derefter fremstod Snedker Jørgen Andersen af Store Rørbek 41 Aar gl., der paa Anld. afgav, at Kompt efter Anmodning af Fan...inn i Lørdags Morges barberede Liget af Hans Andersen, ligesom han ogsaa vaskede det dog kun paa Ansigt og Fødder. Da Liget var iført Beenklæder og Frakke og ikke Andet, tænkte vel paa at ville iføre Liget en Skjorte, men da denne ikke var rigtig tør, fik Kompt ikke noget hermed at gjøre. Fødderne varer meget snavsede saa at der ligesom var en heel Saal af snavs under Fødderne, og bemærkede, at han havde hørt, at den Afdøde de sidste dage førend hans Død havde løbet barbeenet omkring. Paa Benene var der nogle ubetydelige Blodstænk som Kompt antog kunde hidrøre fra nogle ubetydelige Smaarifter. Ellers ved Kompt Intet til Oplysning. O.K.

Derefter fremstod Væver Ole Poulsens Kone Maren Larsdatter, 59 Aar gl, der på Anld afgav at Komptd efter Anmodning af Hans Andersens Enke indfandt sig her i Lørdags Eftermiddag saa at klæde liget af hendes afdøde mand i forbindelse med Nabokonen Søren Hansens Kone. Liget, der var iført

Beenklæder og Frakke, afførte disse klædningsstykker og lagde et Lagen under det og iførte det en Skjorte Kompt bemærkede imidlertid ikke ved denne Leilighed hudløshed paa Legemet og siger hun at de med det samme de tog Frakken af gav en skjorte paa som de trak ned over det. Beenklæderne trak Sønnen Hans Steffen af ham. O.B. medtilføiende at Komptds Mand var tilstede og hjalp til med Ligets Afklædning og Komptds Mand bemærkede rigtignok, at Liget var blodigt, men heraf toge de sig som hun udtrykker sig, ikke Noget.

Derefter fremstod Aftægtsmand Søren Hansens Kone, Karen Pedersdatter, 59 Aar gl:der afg. i Et og Alt forklarede aldeles overensstemmende med forrige Komptd. –

Derefter fremstod igjen Hans Steffen Hansen, der efter Foreholdelse af forrige Komptds Afgivne, siger, at Ole Poulsen udlod sig, som af hans Kone omforklaret, og at Kompt ogsaa saae, at Liget var noget rødt paa Pungen men han saae ikke de Striber over Laaret, som han nu har seet idag og det var kun mindre Rødt han saae paa Pungen den dag, hvorved han bemærker, at Skjorten strax blev trukken ned over Liget. O.B.

Derefter fremstod Væver Ole Poulsen, 48 Aar gl, og forklarede paa AnInd, at Kompt i Lørdags Eftermiddag hjalp med at klæde Liget af Hans Andersen. Kompt der hjalp med at trække Beenklæderne af, saae nok, at der var noget rødt og blodigt paa den høire Side af Ligets Pung og mandligelem og han saae nok ogsaa, at der var noget Blod. Da imidlertid Fruentimmerne trak Skjorten ned over dette, undsaae Kompt sig ved at tale videre herom og det er først nu faldet ham ind at dette maaskee har været udriktigt. O.B. Han tilføjede, at han ikke bemærkede Striberne paa overlaarene.

Distriktslægen bemærkede, at det er meget sandsynligt, at Striberne langt fra have været saae meget fremtrædende før, som nu. Forøvrigt afgav han, at han ikke skjønnede, at der ved en obductionsforretning ville kunne forskaffes nogle Oplysninger.

Retten begav sig derefter til Anders Nielsen Gaard paa Store Rørbek Mark, hvor Anders Nielsen fremstod og afgav, at Kompt godt kjendte Hans Andersen, der tidligere for en 7 a 8 dage siden har arbeidet for Kompt. Torsdags 8 Dage var han kommen hertil om

Formiddagen og været i en temmelig beskjenket Tilstand. Fredag og Lørdag arbejdede han for Kompt, og var navnlig beskjæftiget med nogetningsarbejde. Han kunde imidlertid ikke ret arbejde og klagede over, at han var syg og meente han havde forkjølet sig paa en Reise til Kjøbenhavn, hvor han havde været om Onsdagen. Søndag Morgen gik han væk, idet han sagde, han vilde gaae hjem til Udleire? og lægge sig ...kagstid, da han saa nok meente, at han skulde komme sig. Senere har Kompt ikke seet ham.

O.B med Bemærkning, at Hans Andersen, medens han var hos Kompt klagede sig for Brystet. Videre veed Kompt ikke til Oplysning.

Derefter fremstod Sognefoged Willum Larsen af Store Rørbek og afgav, at Kompt har hørt, at Hans Andersen havde, den dag han døde, været hos Gmd Andreas Jensen i Lille Rørbæk og der var i en forvirret Tilstand. Kompt har imidlertid kun hørt dette som Rygte og veed for øvrigt intet til Oplysning.

Retten begav sig derefter til Jørgen Larsens Gaard paa Udleire Mark, hvor

Afb. Morten Christensen fremstod og afgav paa Anld at Hans Andersen har havt Ophold eller rettere Tilhold hos Kompt siden forrige Aar. Sidstafvigte Sommer arbejdede han hos Kompt indtil Høsten og havde han navnlig Tørve og lægningsarbejde for Kompt. I Onsdags 8 dage havde han været i Kjøbenhavn med Fjerkreurer og kom hjem Onsdag Aften Kl 7 a 7 ½ og veed Kompt ikke, at han da feilede noget.

Torsdag Morgen gik han bort fra Kompt og fortalte da han kom igjen Søndag Formiddag at han havde været hos Anders Nielsen paa Store Rørbek Mark, men at han havde ligget Lørdag Eftermiddag og var syg. Han klagede sig navnlig for Brystet. Søndag, Mandag og Tirsdag gik han frem og tilbage mellem sin Stue og Kompts, hvor han satte sig ved Kakkellovnen. Onsdag Morgen gik han bort og sagde forinden han gik, at han vilde gaae til Jordemoderen, og hvis hun ikke

kunne hjælpe ham, vilde han gaae til Dokto-
ren. Hun kom derefter høist hjem Torsdag Mor-
gen, og var han da meget syg. Kompt hjalp ham
i Seng, men da Kompt var i lav med at klæde sig paa
for at gaae til Licitation i Slingerup kom han indtil
Kompt og bad om lidt Vand til at vaske sig i. Kompt
bad ham om at blive hjemme og lægge sig, men
han sagde han skulle til Lille Rørbek. Kl. 10 om-
trent kom Kompt igjen og var han da kommen noget
i forveien og var meget forvirret, og han havde
da været på bare Fødder ude i Gaarden. Kompt
gik derefter til Sogneraadsmlem Gmd Ole Larsen for at faae ham
til at kjøre Hans Andersen paa Sygehuset, men
forinden havde Kompt været her i denne Gaard for at
faae en af Karlene til at blive hos ham. Han var
afklædt og til sengs da Kompt gik, men da Kompt kom
tilbage sad han paa en Stol og var død kun
iført Frakke og Beenklæder og ingen Skjorte.
Kompt havde, da han hjalp ham Torsdag Morgen
med at klæde sig af ikke bemærket nogen Hud-
løshed eller Blod paa ham. Kompt kjørte Liget
Fredag Morgen i de samme Klæder, hvori han
var død til hans Kone og havde da lagt ham i Vog-
nen med en Dyne under og et Lagen og et Tæppe
over sig. Da Kompt kom hjem om Torsdag Eftermidd og fandt ham død
bragte Kompt og Jørgen Larsens Karl ham i Seng
hvor han laae i de samme Klæder Kompt kjørte
ham hjem i. Fredag Morgen efter hans Søn
var kommet til Kompt saae Kompt nok, at der
var blod paa hans Been i Særdeleshed paa det høire,
men Kompt eftersaae ikke, hvorfra dette hid-
rørte og troede ikke at det kunde hidrøre fra et Saar
idet han bemærkede, at det kun var smaae
Striber Blod. Kompt bemærker, at han veed, at me-
dens Kompt var borte til Licitation om Torsdagen
havde Hans Andersen løbet Barbenet i Gaarden
hvilket han ellers ikke pleiede. Kompt kan ikke
gøre nogen nærmere Oplysning om hvorfra de Hudløs-
heder, hvormed han blev gjort bekjendt at der fandtes paa
Hans Andersens Krop, kunne hidrøre, men han yttre
sig med, at han antager, at den Afdøde selv kan
have bibragt sig denne Hudløshed. O.B.

Derefter fremstod Gmd Niels Hansens Kone Maren Tønder-
sen af Lille Rørbek, og afgav, at Kompt pleier at vaske
for Hans Andersen og godt kjender denne. I Torsdags Form.
kl. omtrent 9½ kom han til Kompt og bad Kompt
idet han klagede sig for Brystet, om han maatte
lægge sig til sengs lidt da Kompt tillod ham dette lagde
han sig ogsaa til sengs og nød for øvrigt ikke
andet end en kop Thee. Da han havde ligget noget
vel et par timerstid, stod han op og var da vild og
fjernede sig, idet han sagde at nu skulde han til
Frederiksborg. Hos Kompt tog han en reen Skjorte
paa og lod den gamle Skjorte ligge hos Kompt og
denne var ikke blodig. O.B. med tilføiende at han
nok var noget forvildet strax da han kom til
Kompt, men at hans vildelse tiltog, formeentlig
paa Grund af Varmen.

Derefter fremstod Christian Andreasen Søn af
Gmd Andreas Jensen af Lille Rørbek, 29 Aar gl., og afgav
paa Anld, at Kompts Fader er fraværende, men
at Kompt var hjemme, da Hans Andersen i Torsdags
da de spiste til Middag, kom til Kompts Forældre. Han
klagede sig over, at han var syg og bad om noget at
drikke og fik en kop Thee, hvad han for øvrigt indlod
sig med var ikke forstaaelig og han fjernede sig, efter
at han kun havde været ¼ Time hos dem. O.B. med
tilføiende, at den Afdøde tog sig for Brystet, medens han
var hos dem.

Ligsynsmændene Peder Olsen af Snodstrup og Lars
Nielsen af Store Rørbek afgave at det forekom
dem mistænkeligt, at der fandtes saa betydelige hud-
løsheder paa Liget uden at de kunde tænke sig hvorfor
dette hidrørte. De have ikke bemærket om den Afdøde
havde lange Negle, da det ikke tidligere er falden
dem ind, at denne Hudløshed muligvis kunde hid-
røre fra, at den Afdøde havde revet sig selv. O.R.

Derefter fremstod Afb. Morten Christensens Kone Ane
Johansdatter, 37 Aar gl, og forklarede paa Anld, at den
Afdøde havde hoste lige fra om Søndagen, han kom
hjem fra Anders Nielsen. I de paafølgende Dage
var han syg, klagede sig for Brystet og nød
ikke videre. Det var først, da han kom
hjem om Torsdagens, at han yttrede Tegn til
vildelse og saae han da meget daarlig ud.

Han sagde til Komptd: Onsdag Morgen, at han da gaae til Jordemoderen isø, med hvem han var kjendt. Da han kom hjem Torsdag Morgen spurgte Kompt ham ikke om han havde været hos Jordemoderen, da han i det hele taget havde ondt ved at tale. Kompts Mand bad ham om at blive roligt i Sengen indtil der blev gjort Anstalter til at han kunde komme paa Sygehuset, men han gik imidlertid bort lidt efter Kompts Mand var gaaet og kom han da ikke hjem førend noget før Kompts mand kom hjem fra Licitationen. Komparentde havde ikke seet noget til ham førend en Timestid før hendes Mand kom hjem, da han bad om noget at drikke, hvilket han ogsaa fik. Komptd har ikke seet Liget af Hans Andersen, efter at denne er død. Jørgen Larsens Karl der var nede hos Kompt for at være tilstede medens hendes Mand var gaaet til Ole Larsen opholdt sig ikke hos Hans Andersen, der imidlertid var gaaet til sengs. O.B.

Politibetjent Mathiassen der havde været afsk.. for at undersøge de Sengeklæder og Lagener, hvorpaa den Afdøde havde ligget vendte derefter tilbage med et Lagen paa hvilket der kun findes en høist ubetydelig Stribe Blod, næppe en Tomme lang og med en Krumning som en Negl og denne Stribe var for øvrigt Smal. Ellers fandtes intet mærke af Blod. O.B.

Derefter fremstod Gmd Jørgen Larsens Kone Else Larsdatter, 53 Aar gl., og afgav at Hans Andersen indfandt sig her i Gaarden hos dem i Torsdags Morges kl. 5 og var han da noget forkomment og saae elendigt ud og kunde han næppe tale hørligt. Han var efter Kompts formening ganske forstyrret gik og famlede omkring i Stuen. Kompt gav ham en Kop Kaffe, som han drak, og lod ham derefter følge hjem ved en Karl, der i dag er fraværende paa en Reise til Kjøbenhavn. Det var den samme Karl, der var hos Morten Christensen Torsdag Aften. O.B.

Fogden bemærkede, at han havde taget de Beenklæder i Øiesyn, som Hans Andersen havde været iført og som vare henbragte paa hans Keuv ? Bopæl. Disse vare en deel blodige indvendige dog ikke i nogen særdeles Grad.

Distriktslægen bemærkede, at det er sandsyn-

ligt Hans Andersen har havt Brystbetændelse, der gjerne er forbunden med vildelse, Feber og stærk Tørst. Det er ikke umuligt at den Afdøde i Smerte kan have bibragt sig selv de Hudløsheder, hvorom de Spørgsmaal og de Striber, der findes paa Liget oven Haarene have Udseende af at være frembragte med Neglene. O.B.

Sognefoged William Larsen bemærkede, at den Afdøde der af og til havde Tilbøielighed til at beruse sig i saadan Tilstand havde han Skik at sætte sine Negle i Folk og han vilde i saadan Tilstand gjerne brydes. De Mødende bleve dimitterede og Forretningen udsat.

Blu...

Willemoes

Vidner
Villum Larsen

1870 den 9 Novbr (vide efter 5 Decbr)

Aar 1870 den 11 November blev Kontinue Rets Forretningen angaaende Hans Andersens død.

... Der blev fremlagt en Rapport fra Politibetjent Mathiassen af 9 ds. saalydende #
Forretningen sluttet.

Vidner